

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 387/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. V., P., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 217/1994 a rozsudkom vydaným v tomto konaní 5. júna 2008, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 174/2008 a rozsudkom vydaným v tomto konaní 11. mája 2009, ako aj jeho žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. augusta 2009 doručená sťažnosť J. V., P. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 9. novembra 2009, v ktorej namieta porušenie základného práva na ochranu proti obmedzeniu vlastníckeho práva za iných než v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uvedených podmienok, práva na spravodlivé súdne konanie a

práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie zákazu diskriminácie zaručeného čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 217/1994 a rozsudkom vydaným v tomto konaní 5. júna 2008, ako aj postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 174/2008 a rozsudkom vydaným v tomto konaní 11. mája 2009. Podaním doručeným ústavnému súdu 9. novembra 2009 zároveň sťažovateľ doplnil svoju sťažnosť a požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho sťažnosti pred ústavným súdom.

Ako vyplýva zo sťažnosti a z jej príloh, sťažovateľ vystupoval od 9. novembra 1994 ako žalobca v konaní pred okresným súdom, ktorého predmetom bola náhrada ujmy vzniknutej uplatňovaním predbežného opatrenia podľa § 77 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Ako žalovaný v tomto konaní vystupovala Obec Ch. K ujme malo dôjsť v dôsledku predbežného opatrenia nariadeného 30. marca 1992 okresným súdom v inom konaní na návrh Obce Ch., pričom predbežné opatrenie ukladalo sťažovateľovi povinnosť zdržať sa akejkoľvek výstavby na konkretizovanom pozemku až do právoplatného skončenia konania o určení neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorou sťažovateľ nadobudol vlastnícke právo k tomuto pozemku.

Rozsudkom okresného súdu č. k. 9 C 217/94-295 zo 16. februára 2004 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 21. februára 2005 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 51/04 bolo konanie o časti uplatneného nároku sťažovateľa právoplatne zastavené a sčasti bola žaloba sťažovateľa právoplatne zamietnutá. Následne sa v súlade s právnym názorom krajského súdu vysloveným v uvedenom odvolacom rozsudku konalo už len o zvyšku sťažovateľom uplatneného nároku (58 000 Sk). Právny názor vyžadoval od súdu prvého stupňa dôslednejšie vysporiadanie sa s náhradou požadovanou v dôsledku ušlých mesačných tržieb a v dôsledku neuskutočneného podnikateľského zámeru sťažovateľa, ktorý mal spočívať vo využití predmetnej nehnuteľnosti na prevádzkovanie podnikateľskej činnosti.

Okresný súd rozsudkom č. k. 9 C 217/94-387 z 5. júna 2008 žalobu sťažovateľa aj v zostávajúcej časti zamietol a účastníkom konania nepriznal náhradu trov konania.

Výrok o zamietnutí zvyšku uplatneného nároku okresný súd zdôvodnil nedostatkom príčinnej súvislosti medzi uplatňovaním nariadeného predbežného opatrenia a poklesom tržieb, ku ktorému došlo v rozhodnom období, keď *„na základe vykonaného dokazovania a hlavne výpovede svedka F. K. vyplynulo, že tržby z diskoték mali klesajúcu tendenciu, pretože znížila sa návštevnosť tejto diskotéky. Dôvodom, prečo došlo k zníženiu návštevnosti diskotéky bola tá skutočnosť, že v okolitých obciach boli otvorené podniky, ktoré taktiež prevádzkovali diskotéky. Okrem tejto skutočnosti žalobca nepredložil súdu peňažné denníky na základe ktorých by súd mohol podľa jednotlivých príjmových položiek posúdiť, aké boli príjmy z tržieb diskoték pred vydaním predbežného opatrenia a následne po vydaní predbežného opatrenia.“*

Rovnako posúdil okresný súd časť uplatneného nároku založeného na tvrdení o neuskutočnení podnikateľského zámeru. Bol totiž toho názoru, že sťažovateľ v konaní *„nepreukázal rozpracovanosť podnikateľského zámeru v takom štádiu, že by malo dôjsť k praktickej realizácii a následne táto realizácia podnikateľského zámeru, aby prinášala zisk. Rovnako nepreukázal výšku škody, ktorá mu mala byť spôsobená nerealizovaním tohto podnikateľského zámeru.“*

Sťažovateľ napadol rozsudok okresného súdu odvolaním, v ktorom *„žiadal, aby mu súd stanovil výšku ujmy – náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva a to tak, že bude prihliadať na návrhy, ktoré počas konania predkladal alebo stanoví súdneho znalca, ktorý vyčíslí ujmu – náhradu spôsobenú predbežným opatrením“*. Sťažovateľ bol toho názoru, že *„v danej veci nie je ani nutnosť ani povinnosť skúmať, či došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva, nakoľko tento stav jednoznačne zadefinoval zákon a to Občiansky súdny poriadok v § 77 ods. 3. Povinnosťou súdu je stanoviť ujmu na základe návrhu.“*

Rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania napadol odvolaním aj žalovaný.

Krajský súd rozsudkom č. k. 8 Co 147/2008-410 z 11. mája 2009 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a vo výroku o trovách konania ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa využil ustanovenie § 219 ods. 2 OSP a v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, pričom k požiadavke sťažovateľa na znalecké dokazovanie uviedol, že *„za stavu, keď súd prvého stupňa nepokladal za dôvodný základ nároku žalobcu nebolo potrebné ustanovovať znalca na ustálenie výšky nároku“*.

Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 12. júna 2009 s výnimkou výroku o trovách konania.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ opätovne zdôraznil, že *„ak sú naplnené podmienky § 77 ods. 3 O.s.p. všeobecný súd bez akéhokoľvek skúmania či došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva je povinný stanoviť ujmu – náhradu. Takéto konanie pred všeobecným súdom je totožné konanie v prípadoch keď koná Ústavný súd vo veciach porušenia práv chránených Dohovorom o ľudských právach a základných slobodách ako aj Ústavou SR a rozhoduje aj o primeranom zadosťučinení a to bez skúmania prípadných dôkazov ktoré by preukazovali vznik škôd. Preto je aj v O.s.p. § 136 daná právomoc súdu určiť ujmu – náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa svojej úvahy.“*. V tejto súvislosti sťažovateľ konštatoval svoje presvedčenie, že v jeho prípade *„z dôvodu rovnosti pred zákonom ako aj zákazu diskriminácie pri uplatňovaní ochrany práv chránených Ústavou SR ako aj medzinárodnými dohovormi všeobecné súdy nemajú právo postupovať podľa ustanovení Občianskeho zákona o zodpovednosti za škody. Takýmto postupom dochádza k rozdeleniu osôb na ktorých sa vzťahujú práva chránené ústavou a medzinárodnými dohovormi, na tých ktorým stačí označiť porušenie ich práv a získajú primerané zadosťučinenie a na tých, ktorým ústava a zákony priamo definujú nárok na náhradu za obmedzenie práva ale musia to preukazovať akýmisi dôkazmi.“*

Konajúce súdy sťažovateľa podľa jeho názoru diskriminovali *„na základe majetkových pomerov“*, pretože *„z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov som si*

nemohol najat' stáleho právne vzdelaného zástupcu ako aj dať vypracovať súdnoznalecké posudky ktoré by vyčíslili ujmu ...“.

Sťažovateľ ďalej tvrdil, že jeho právo na spravodlivé súdne konanie bolo konajúcimi súdmi porušené tým, že *„ignorovali ... návrhy na vyčíslenie náhrady – ujmy za obmedzenie vlastníckeho práva súdnoznaleckými posudkami ako aj určenie náhrady na základe voľnej úvahy súdu“.*

Podľa sťažovateľa *„súdy porušili moje právo na konanie bez zbytočných prietahov, keď jednali o výške a aj stanovili súdny poplatok i napriek tomu, že toto konanie spĺňa od samého začiatku zákonnom stanovené podmienky na konanie bez poplatku, keď vydali rozhodnutie o zmietnutí návrhu z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku i napriek tomu, že poplatok som uhradil v stanovenom termíne, keď prerušili súdne konanie na neurčito z dôvodu iného súdneho konania, ktoré jednoznačne nemohlo ovplyvniť konanie o náhrade za obmedzenie vlastníckeho práva a neustále dochádzalo k zmene sudcov“.*

Ústavný súd po zistení, že predložená sťažnosť nespĺňa náležitosti vyžadované zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), vyzval sťažovateľa 14. októbra 2009 na odstránenie nedostatkov podania, poučil ho o spôsobe ich odstránenia i o možných následkoch nevyhovenia výzve.

Sťažovateľ doručil ústavnému súdu 9. novembra 2009 *„Doplnenie podania ...“*, v ktorom sformuloval petit sťažnosti tak, že *„postupom a právoplatným rozhodnutím Okresného súdu v Prešove v konaní č. 9C 217/94 a Krajského súdu v Prešove v konaní č. 8Co 147/2008 došlo k porušeniu*

- čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ...,*
- čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ...,*
- čl. 20, ods. 4 Ústavy SR ...,*

a preto žiadam aby Ústavný súd SR zaviazal Okresný súd v Prešove a Krajský súd v Prešove k náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 33 000 EUR a zrušil rozsudok Krajského

súdu v Prešove č. 8Co 147/2008 – 410 ako aj rozsudok Okresného súdu v Prešove č. 9 C 217/94 – 387 a vrátil vec na nové konanie s povinnosťou pre súdy stanoviť výšku ujmy za obmedzenie vlastníckeho práva“.

V podaní doručenom ústavnému súdu 9. novembra 2009 zároveň sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu. Na ten účel priložil k podaniu vyplnené predpísané tlačivo preukazujúce osobné, majetkové a zárobné pomery jeho a jeho manželky.

II.

1. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 30 a § 138 ods. 1 OSP môže ústavný súd ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, advokáta, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

Žiadosti sťažovateľa ústavný súd nevyhovel, pretože bez akýchkoľvek pochybností zistil nedostatok v tretej podmienke, ktorej splnenie je nevyhnutné na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľovo uplatňovanie nároku na ochranu jeho ústavným poriadkom zaručených základných práv totiž ústavný súd považuje za zrejme bezúspešné. Dôvody bezúspešnosti spočívajú v právnych záveroch, ku ktorým ústavný súd dospel pri preskúmaní skutočností relevantných na predbežné prerokovanie predmetnej sťažnosti z hľadiska sťažovateľom označených základných práv a ktoré sú uvedené v bode II odôvodnenia tohto uznesenia. Podľa názoru ústavného súdu by tak ani ustanovenie kvalifikovaného právneho zástupcu nemohlo sťažovateľovi privodiť iné rozhodnutie v rámci predbežného prerokovania jeho sťažnosti.

2. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primerané náhradu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom ...

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K časti sťažnosti smerujúcej z hľadiska tvrdeného porušenia základného práva zaručeného čl. 20 ods. 4 ústavy, zákazu diskriminácie zaručeného čl. 14 dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 217/1994 a proti jeho rozsudku vydanému 5. júna 2008 v tomto konaní ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity jeho právomoci vyplývajúci

z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý podmieňuje právomoc ústavného súdu na konanie o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb zistením, že ochranu tam uvedeným právam a slobodám neposkytuje iný súd. V opačnom prípade ústavný súd nemá dostatok právomoci na poskytnutie takejto ochrany a predbežne prerokúvanú sťažnosť musí odmietnuť.

Postup aj rozsudok okresného súdu ako súdu prvostupňového bol napadnuteľný podaním riadneho opravného prostriedku – odvolania, pričom sťažovateľ túto možnosť využil. Ochranu jeho označeným právam tak poskytoval krajský súd ako súd odvolací, preto ústavný súd nemá dostatok právomoci na prerokovanie predmetnej sťažnosti v časti napádajúcej postup a rozsudok okresného súdu.

Sťažovateľ ďalej tvrdil porušenie práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote postupom okresného súdu i krajského súdu, ako to vyplýva z označenia čl. 6 ods. 1 dohovoru v petite v spojení s časťou odôvodnenia sťažnosti.

K tejto časti sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. II. ÚS 139/02, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05, II. ÚS 184/06), podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva môže ešte trvať. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k prietahom v konaní postupom označeného orgánu, je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na to, že ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Uvedená ustálená judikatúra je tak aplikovateľná aj na prípady navrhovaného vyslovenia porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. V tejto časti ústavný súd odmietol predloženú sťažnosť pre jej zjavnú neopodstatnenosť,

pretože predmetné konanie v merite veci právoplatne skončilo 12. júna 2009. Okresný súd je povinný na základe zrušovacieho odvolacieho rozsudku krajského súdu rozhodnúť už len o otázke náhrady trov konania.

Nad rámec tejto časti odôvodnenia ústavný súd uvádza, že sťažovateľ nevymedzil časové obdobie zbytočných prietáhov konajúcich súdov, skôr poukazuje na nesústredenú činnosť okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním o súdnych poplatkoch, resp. s prerušením konania v napadnutom konaní. V tejto súvislosti neušlo pozornosť ústavného súdu, že vo vzťahu ku konaniu okresného súdu sp. zn. 9 C 217/94 ústavný súd už, okrem iného, rozhodol o porušení jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote nálezom sp. zn. I. ÚS 157/04 zo 4. novembra 2004, pričom posudzoval v podstate totožné námietky sťažovateľa. Z týchto dôvodov by bolo možné sťažnosť v tejto časti týkajúcej sa obdobia do právoplatnosti uvedeného nálezu odmietnuť aj pre neprípustnosť [§ 24 písm. a) zákona o ústavnom súde].

Pri predbežnom prerokovaní časti sťažnosti namietajúcej porušenie sťažovateľovho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa ústavný súd opätovne obracia na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť pri jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv a slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným

postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd je podľa svojej ustálenej judikatúry oprávnený skutkové a právne závery všeobecných súdov kontrolovať z hľadiska ich ústavnej konformity iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Podľa § 77 ods. 3 OSP ak predbežné opatrenie zaniklo alebo bolo zrušené z iného dôvodu, než preto, že sa návrhu vo veci samej vyhovel alebo preto, že právo navrhovateľa bolo uspokojené, navrhovateľ je povinný nahradiť ujmy tomu, komu predbežným opatrením vznikli. Rozhodne o tom na návrh súd, ktorý nariadil predbežné opatrenie.

Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie videl sťažovateľ predovšetkým v tom, že krajský súd (a predtým aj okresný súd) nevyhovel jeho návrhom na znalecké dokazovanie, ktorým by sa mala preukázať bez pochybností výška ujmy spôsobenej uplatňovaním predbežného opatrenia.

Ústavný súd k tomu dodáva, že podľa § 120 ods. 1 druhej vety OSP súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Krajský súd tak nebol povinný vykonať každý dôkaz navrhnutý sťažovateľom v konaní. Ak bol krajský súd toho názoru, že vykonanie navrhovaného dôkazu nemôže nijakým spôsobom prispieť k objasneniu skutkového stavu prerokúvanej veci, nebol povinný takýto dôkaz vykonať. Jeho povinnosťou však bolo nevykonanie dôkazu odôvodniť.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia riadne vysvetlil dôvod neustanovenia znalca. Poukázal na právny záver okresného súdu (s ktorým sa stotožnil), ktorý pri zamietavom rozhodnutí o sťažovateľom uplatnenom práve vychádzal predovšetkým zo zistenia, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi ujmovou vzniknutou sťažovateľovi a uplatňovaním predbežného opatrenia. Za takej situácie by ustanovovanie

znalca pre účely presného vyčíslenia ujmy bolo nevhodným postupom konajúceho súdu, pretože by za žiadnych okolností nemohlo viesť k inému než zamietavému rozhodnutiu. Podľa názoru ústavného súdu nevyhovenie dôkazným návrhom sťažovateľa bolo namieste a zdôvodnenie rozsudku krajského súdu v tejto časti netrpí vadami arbitrárnosti ani zjavnej neodôvodnenosti, čo by prípadne mohlo signalizovať porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.

Rovnako tak nemohol krajský súd aplikovať na sťažovateľovu kauzu ustanovenie § 136 OSP (ak možno výšku nárokov zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojej úvahy), pretože použitie tejto právnej normy prichádza do úvahy len v prípade, ak je základ uplatneného nároku nesporný. Táto podmienka však v sťažovateľovom prípade splnená nebola, a to práve pre absenciu preukázania príčinnej súvislosti medzi ujmomou a predbežným opatrením.

Napokon vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie ústavný súd považuje za potrebné vysporiadať sa aj s názorom sťažovateľa o totožnosti rozhodovania o primeranom finančnom zadosťučinení v konaní pred ústavným súdom o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a rozhodovania o náhrade ujmy v konaní podľa § 77 ods. 3 OSP.

Primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy chápe ústavný súd ako náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej porušením niektorého z práv alebo slobôd uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Nemajetkový charakter je zvýraznený ustálenou judikatúrou, podľa ktorej kompenzáciu porušenia základného práva alebo slobody ako náhradu nemajetkovej ujmy možno dosiahnuť samotným konaním a rozhodnutím ústavného súdu, alebo navyše ešte aj priznaním sumy vyjadrenej v peniazoch (III. ÚS 255/03). Z toho potom vyplýva, že primárnym účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia nie je náhrada prípadnej majetkovej škody vzniknutej pri porušení základných práv a slobôd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Naproti tomu ujma podľa § 77 ods. 3 OSP má charakter inej ujmy, preto je správne, ak všeobecné súdy pri aplikácii uvedeného ustanovenia postupujú podľa zásad typických

pre rozhodovanie o uplatnených nárokoch na náhradu škody. Aj keď ujma môže mať i povahu nemajetkovú, nič to nemení na správnosti a ústavnej konformite záveru, že pred rozhodovaním o jej výške musí byť nespochybniteľne preukázaný základ nároku, teda zrušenie alebo zánik predbežného opatrenia podľa § 77 ods. 3 OSP, vznik ujmy a príčinná súvislosť medzi nimi. Až následne má pre konajúci súd význam zaoberať sa výškou ujmy. V sťažovateľovom prípade však nebol preukázaný základ nároku, preto nemá význam uvažovať o akomkoľvek pochybení okresného súdu a krajského súdu pri určovaní výšky spôsobenej ujmy.

Ústavný súd tak nezistil pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti v časti namietajúcej porušenie práva na spravodlivé súdne konanie ústavne relevantnú súvislosť medzi postupom a rozhodnutím krajského súdu a právom zaručeným čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto aj v tejto časti sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 20 ods. 4 ústavy a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp., vzhľadom na obsahovú totožnosť základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (napríklad IV. ÚS 195/07), princípy plynúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným postupom a rozsudkom krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy a zákazu diskriminácie zaručeného čl. 14 dohovoru, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu

medzi právami hmotnoprávneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími požiadavkami formulovanými sťažovateľom v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2009